

Technické muzeum v Brně zve zájemce o elektrotechniku na novou výstavu „Není TESLA jako Tesla“

Fenoménem „Tesly“ se zabývá nová výstava „Není TESLA jako Tesla“, kterou Technické muzeum v Brně (TMB) představí návštěvníkům od 28. dubna 2023. Výstava se koná u příležitosti 80. výročí úmrtí významného fyzika a vizionáře Nikoly Tesly. Cílem výstavy je nejen připomenout život a dílo samotného vynálezce, ale především ukázat historii bývalého národního podniku TESLA a prezentovat širokou škálu elektrotechnických součástí a výrobků pocházející z jeho podniků a závodů. TMB sídlí od roku 2003 právě v jedné z budov komplexu bývalého podniku TESLA Brno na Purkyňové ulici v Brně – Králově Poli. Instalace výstavy je umístěna ve 3. patře muzea na ploše více než 600 m² a návštěvníci si ji mohou prohlédnout do 30. prosince 2023.

Výstava provádí interaktivní formou děti i dospělé zájemce krok za krokem úžasným světem elektřiny. Optické vjemy návštěvníka hned po vstupu do hlavního sálu přímo pohltní. Fialový odstín, do kterého je celá výstava laděná, evokuje oblohu sršící elektřinou při bouři. „Nikola Tesla svými objevy zásadně ovlivnil vývoj moderní civilizace: je považován za jednoho z hlavních vynálezců dvoufázového a třífázového asynchronního motoru či vysokofrekvenčního generátoru. Jeho jménem je nazvaná i jednotka magnetické indukce,“ uvádí jeden z autorů výstavy „Není TESLA jako Tesla“, Pavel Holman z TMB.

„Jméno po Nikolou Teslovi dostal v roce 1946 i nově vzniklý podnik TESLA, který měl zajistit základní výrobu veškeré slaboproudé techniky v tehdejší Československu – od součástí až po samotné produkty, jako např. rádia, televize, žárovky, ale i mikroskopy, měřicí přístroje, vysílací techniku a další výrobky. Později byl název podniku vykládán jako zkratka TEchnikaSLAboproudá,“ uvádí Vladimír Persaň, kurátor stálé expozice TMB Sdělovací technika a rovněž autor výstavy.

„Přehled o široce rozvětvené organizační struktuře celého podniku si udělají návštěvníci prostřednictvím animace znázorňující vývoj TESLY od jejího založení v roce 1946 až do reorganizace v roce 1980,“ vysvětluje Pavel Holman. Dobovou atmosféru navodí videoprojekce reklamní vitráže loga Tesla Radio z Pasáže Světozor v Praze, stejně jako promítání doprovodných filmů. Výstava je první ucelenou prezentací přístrojů TESLA ze sbírek TMB. Pozornost příchozích upoutá pět rozměrných svítících panelů, jež vyzývají k prozkoumání prostoru ukrytému za nimi. Výstavní zákoutí vzniklá za jednotlivými písmeny T, E, S, L, A, autoři výstavy tak důmyslně využili pro přehledné rozdělení produktů n.p. TESLA.

Výstava poskytuje jedinečnou příležitost vidět na jednom místě celou plejádu výrobků TESLA, které provázely každodenní život několika generací v Československu doslova na každém kroku. Zájemci uvidí např. proslulý stolní rozhlasový přijímač Tesla 308U Talisman s designem ve stylu art deco, který vyráběla TESLA Bratislava v letech 1953 až 1958. Pamětníci mohou zavzpomínat také na legendární kufříkový kotoučový magnetofon TESLA Sonet Duo z 60 let nebo hi-fi magnetofon TESLA B73, obojí z TESLY Pardubice, či na první barevný televizor TESLA Color z roku 1973–1976 z TESLY Orava. Historii výpočetní techniky v Československu připomíná počítač TESLA typ

SPO 186 Ondra vyráběný TESLOU Liberec a Blatná. V neposlední řadě výstava představí i výrobky jugoslávských podniků nesoucích jméno TESLA.

V multimediálním sále se přichozí přenesou do 'osmdesátek' na diskotéku s tzv. barevnou hudbou a uvidí režijní pracoviště s mixážním pultem. Také zjistí, jak funguje jehla v drážce gramofonové desky. K tomu z amplionu připojenému ke skříňové ústředně místního rozhlasu TESLA typ DU 301 z roku 1960 zazní pravidelná porce zpravodajství z muzea," přibližuje detaily výstavy Vladimír Persaň.

Část výstavy je věnovaná Nikolou Teslovi. Na panelech i prostřednictvím filmu se návštěvníci dozví základní informace o jeho životě a vynálezech a seznámí se i s 3D modelem jeho laboratoře v Colorado Springs v USA. Konkrétní fyzikální jevy si mohou návštěvníci vyzkoušet pomocí interaktivních exponátů, jako je Kolumbovo vejce, plazmová koule či dva Teslovy generátory uvnitř Faradayovy klece. Tu si však budou moci zájemci vyzkoušet pouze s obsluhou pracovníků muzea.

K výstavě „Není TESLA jako Tesla“ vytvořilo edukační oddělení TMB ve výstavním prostoru doprovodné programy pro žáky základních a středních škol i pro širokou veřejnost. Tyto aktivity přiblíží osobu Nikoly Tesly, představí podniky TESLA a seznámí je s principem fungování různých elektrospotřebičů, které se v této firmě vyráběly. Nedílnou součástí jsou interaktivní exponáty, prostřednictvím nichž si návštěvníci vyzkouší Teslovy vynálezy či výrobky československé TESLY. Součástí programu pro školní skupiny je animovaná poznávací hra na tabletech, v níž se děti dozvědí o historii dálkové komunikace a vysílání. Pro veřejnost je hra připravena na originálních naučných listech.

„Výstava 'Není TESLA jako Tesla' vznikla jako mezinárodní projekt za spolupráce se zahraničními muzei: Muzej nauke i tehnike Beograd, Srbsko; Tehnički muzej Nikola Tesla, Záhřeb, Chorvatsko; Technisches Museum Wien, Rakousko; Slovenské technické múzeum Košice, Slovensko. Muzeum také spolupracuje s Vysokým učením technickým v Brně (VUT), s nímž k výstavě připravuje aktivity, které se uskuteční v průběhu letošního roku. Jedná se např. o programy v rámci Brněnské muzejní noci 2023, tematické přednášky či setkání odborníků u kulatého stolu na téma 'Technika versus etika', které se bude konat 16. května 2023 od 16:00 ve dvoraně Rektorátu VUT," dodává Josef Večeřa, náměstek ředitele TMB pro Odbor vědy a techniky.

Rektor VUT Ladislav Janíček doplňuje: „Je nám velkou ctí, že právě naše vysoké učení mohlo přispět k této výstavě, neboť Nikola Tesla je jedním z čestných doktorů naší univerzity. Čestný doktorát mu byl udělen v roce 1937.“

Informace o výstavě naleznete na www.tnbrno.cz/akce/neni-tesla-jako-tesla/

Výstava se koná pod záštitou primátorky statutárního města Brna JUDr. Markéty Vaňkové.

Kontakt pro média:

Bc. Vladimír Persaň | garant výstavy „Není TESLA jako Tesla“
persan@tmbrno.cz | 771 133 510